

Hrvatsko glazbeno pjevačko društvo Hrvoje iz Mostara

Niko Luburić

Hrvatsko pjevačko društvo Hrvoje i zbor Sv. Cecilija

Za turskog vremena, kad se raja nije smjela ni pojaviti na svjetlo dana, nije se moglo govoriti ni o kakvu pjevačkom udruženju, bilo crkvenom bilo svjetovnom. A ako se u svezi s tim nešto i pokušalo, radilo se potajno, i to s velikom opasnošću. U takvu tužnom stanju nije ni čudo da je zaspala hrvatska narodna svijest. (*Sveta Cecilija*, 1931., svz. 4, str. 134.) Tek u sumrak moćna Turskog Carstva počinje se buditi nada u skoro svitanje dugo očekivane slobode. Tu nadu upravo je budila pjesma i glazba, koja je proteklih stoljeća bila gotovo utihnula.

Jedno od najstarijih pjevačkih društava u Bosni i Hercegovini je Hrvatsko glazbeno-pjevačko društvo »Hrvoje«, koje je postojalo već 1875. godine, pod imenom »Kosača«, ali od

turske vlasti nije bilo odobreno niti je odobrenje traženo. Dvije godine nakon tzv. »okupacije« ili austrijske vlasti u Bosni i Hercegovini, 1880. godine, Hrvati grada Mostara traže da im se potvrdi pjevačko društvo »Kosača«, ali odobrenje nisu dobili. Kasnije mijenjaju ime »Kosača« u »Višević«, ali i nakon promjene imena nisu dobili odobrenje. (Isto, str. 135.) Nova »okupacijska« vlast u Bosni i Hercegovini u biti se na samu početku vladavine ponašala jednako odbojno kao i njezina prethodnica. I njoj je smetalo sve što je hrvatskim preporodom mirisalo, pa je na svaku takvu zamolbu odgovarala zabranom. A zamolba je bilo bezbroj. (*Sveta baština*, 1989., br. 4, str. 12.)

Unatoč neuspjelim pokušajima neumorni mostarski rodoljubi od nove vlasti traže odobrenje za osnivanje

NIKO LUBURIĆ rođen je u Studencima kod Ljubuškog, BiH, 21. studenoga 1951. godine. Osnovnu školu završio je u Studencima i Ljubuškom, klasičnu gimnaziju u Splitu, a teologiju u Sarajevu. Zaređen je za svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije 1977. Završio je studij crkvene glazbe na Institutu za crkvenu glazbu "Albe Vidaković" KBF-a Sveučilišta u Zagrebu 1993. i postigao naslov diplomirani crkveni glazbenik (*Artifex musicae sacrae*). Od 1993. radi kao profesor crkvene glazbe na KBF-u u Sarajevu.

Spomenik Katarine Kosača u Mostaru

novog društva, odavno željena Hrvatskoga glazbeno-pjevačkog društva »Hrvoje«, ali nova vlast za taj naziv još više nije htjela ni čuti. U tome ju je ponajviše smetala hrvatska oznaka društva, pa o zamolbi nije ni raspravljala. »Koliko je pak toj vlasti hrvatsko ime bilo trn u oku, svjedoči i jedan tužni podatak iz toga vremena. Naime, jednom je zgodom, odnosno nezgodom, tadanja državna vlast u Mostaru strpala u zatvor trideset najistaknutijih Hrvata katolika, i to samo zbog toga što su se prilikom jedne crkvene proslave zakitili hrvatskim trobojnicama.« (Isto.)

No s molbama se i dalje uporno nastavljalo, pa su vladajuće strukture napokon odobrile osnutak Društva, ali bez spominjanja hrvatskog imena. Silom neprilika i takvo rješenje se prihvatilo. Tako je 10. studenoga 1888.

rođeno Narodno pjevačko društvo u Mostaru. Prvi društveni zborovođa bijaše onodobni vjeroučitelj i vatren rodoljub fra Ambro Miletić. (Isto.)

Pišući o tom događaju, fra Tade Leko iznosi sljedeće: »Nuićeva zasluga je i to, da se je u Mostaru g. 1888. osnovalo »Narodno pjevačko društvo

Društvo nije gajilo samo pjevanje, već se na poticaj Nuićev sastavila i glazba (limena glazba, o. p.). Prvi ravnatelj glazbe bio je Vinko Šubir. (Isto.) U dogovoru s tadašnjom Bratovštinom svetog Ante Društvo je dobilo i potrebite prostorije. S vremenom je utemeljilo svoju knjižnicu i čitaonicu,

Jedno od najstarijih pjevačkih društava u Bosni i Hercegovini je Hrvatsko glazbeno-pjevačko društvo »Hrvoje«, koje je postojalo već 1875. godine, pod imenom »Kosača«, ali od turske vlasti nije bilo odobreno niti je odobrenje traženo. Dvije godine nakon tzv. »okupacije« ili austrijske vlasti u Bosni i Hercegovini, 1880. godine, Hrvati grada Mostara traže da im se potvrdi pjevačko društvo »Kosača«, ali odobrenje nisu dobili. Kasnije mijenjaju ime »Kosača« u »Višević«, ali i nakon promjene imena nisu dobili odobrenje.

(Hrvoje)«. To su društvo Nuićevom inicijativom osnovali: o. Paskal Bunčić, o. Augustin Zubac, i o. Božo Ostojić uz pripomoć mostarskih građana. Prvi društveni predsjednik bio je o. Augustin Zubac, a njega je g. 1889. naslijedio o. Anđeo Nuić.« (Sveta Cecilija, 1925., svz. 1, str. 20.)

osnovalo kazališni sastav i sa svojim bogatim priredbama nastupalo u raznim hercegovačkim i izvanhercegovačkim središtima. Zauzeto je sudjelovalo u svim proslavama znamenitih hrvatskih obljetnica. (Sveta baština, 1989., br. 4, str. 12.)

Usporedo s djelovanjem na glazbeno-kulturnom području vođena je ustrajna borba za odobrenje željena hrvatskog imena, što ga je Društvo otpočetka tražilo. Tijekom deset radnih godina od osnutka Društva u tu je svrhu vlastima upućeno deset usrdnih

molba i dobiveno isto toliko odbijenica. No ustrajna je borba, nakraju, ipak, završila pobjedom. Polovicom listopada 1898. Zemaljska vlada u Sarajevu napokon je odobrila mostarskim Hrvatima da svoje društvo mogu i službeno nazvati imenom Hrvatsko glazbeno-pjevačko društvo »Hrvoje«. Nakon tog odobrenja »Hrvoje« je primljen u Savez hrvatskih pjevačkih društava u Zagrebu. Za koju godinu Društvo će svečano razviti i svoju službenu zastavu. (Isto.)

Na početku, kada je osnovan, »Hrvoje« je imao zadaću da će i u crkvi svojim pjevanjem sudjelovati. Nažalost od godine 1925. ne sudjeluje više kod crkvenih svečanosti, iako su ga franjevci osnovali, odgojili i o njegovoj budućnosti brinuli. (*Sveta Cecilija*, 1925., svz. 1, str. 20.)

Ipak, u pojedinim prigodama Društvo je nastavilo sudjelovati kod crkvenih funkcija, sve do 1930. godine. Npr. svake godine na božićnoj biskupovoj misi pjevali su članovi Društva. Također su pjevali na tijelovskoj i uskrsnoj procesiji, koje su bile iznimno svečane. (*Sveta Cecilija*, 1931., svz. 4, str. 135.)

Na Božić 1931. godine, u 8 sati, bila je svečana misa, koju je slavio mjesni biskup, a na koru crkve pojavio se muški zbor pjevačkog društva »Hrvoje«, pod ravnanjem tadašnjeg dirigenta Đure Kramera. Premda malobrojan, zbor je pjevao dosta dobro. Nakon uspješna božićnog nastupa vjernici su se ponadali da će »Hrvoje« barem jedanput svakog mjeseca pjevati na građanskoj misi. Nažalost, to se nije dogodilo. (*Sveta Cecilija*, 1932., svz. 1, str. 28.) Zadnje podatke o nastupu

pjevačkog zbora »Hrvoje« u crkvi nalazimo u časopisu *Sveta Cecilija*, koji donosi informaciju da je pjevački zbor »Hrvoje« 1932. godine, ujedinjen s crkvenim Zborom sv. Cecilije iz Mostara, pjevao za vrijeme svečane svete mise na Tijelovo. (Isto, 1932., svz. 5, str. 165.)

Tako oslabljena »Hrvoja«, između dvadesetih i tridesetih godina, možda možemo donekle i opravdati, jer izbijanjem Prvoga svjetskog rata 1914. godine »Hrvoju« je prijetila opasnost od potpuna rasula. S umiranjem mladosti na bojišnicama umiralo je i mlado glazbeno-pjevačko društvo. Na kraju Prvoga svjetskog rata ostala je, može se slobodno reći, samo ruševina. Činilo se da se »Hrvoje« nikad više neće obnoviti. (*Kršni zavičaj*, 1989., br. 22, str. 53.)

Ipak, takve se crne slutnje nisu obistinile. Pjevački zbor »Hrvoje« nastavio je s nastupima. Ponovno su

Usporedo s djelovanjem na glazbeno-kulturnom području vođena je ustrajna borba za odobrenje željena hrvatskog imena, što ga je Društvo otpočeka tražilo. Tijekom deset radnih godina od osnutka Društva u tu je svrhu vlastima upućeno deset usrdnih molba i dobiveno isto toliko odbijenica. No ustrajna je borba, nakraju, ipak, završila pobjedom.

nabavljena prikladna glazbala, da bi se uspostavila stalna glazba. Kao zaseban odjel Društva dobio je ime »Hrvatska glazba«. (Isto.)

Odmah poslije »Hrvojeva« zlatnog slavlja započeo je Drugi svjetski rat. Sve je više nestajalo sredstava za vođenje Društva. Potpuno je prestalo s radom 1945. godine, kad su se ugasila i ostala srodna društva na bosanskohercegovačkom prostoru. (Isto, str. 55.)

Uspostavom demokracije 1990. godine Društvo je jednim dijelom

Fra Ambro Miletić, prvi zborovođa pjevačkog društva *Hrvoje*

obnovljeno. Pred Božić, iste godine, osnovana je i otpočela s radom Klapa »Hrvoje«. Obnoviteljska skupština Hrvatskoga glazbeno-pjevačkog društva »Hrvoje« održana je 18. lipnja 1991. Za predsjednika Društva izabran je fra Mićo Pinjuh.

Usljedilo je razdoblje krvava Domovinskog rata. Nekoliko godina nakon rata, 7. listopada 1999., održana je nova skupština Društva, na kojoj je izabrano novo vodstvo.

Za novog predsjednika Hrvatskoga glazbeno-pjevačkog društva »Hrvoje« izabran je Stipe Marić. Novo vodstvo planira pokrenuti nove sekcije: muški zbor, tamburaški orkestar i dramsko-recitatorsku sekciju. Takvo Društvo funkcioniralo je svega dvije godine. Nedostatkom potpore Društvo nije ostvarilo svoje ciljeve. Snimljen je tek jedan glazbeni CD. Od Ministarstva kulture Republike Hrvatske Društvo je 2008. godine dobilo potporu, koja će zasigurno neke stvari pokrenuti nabolje.